

Valsts bērnu tiesību
aizsardzības inspekcija

Konference «Izglītības kvalitātes monitorings iekļaujošai izglītībai»

Cēsis, 2022.gada 8.septembrī

VBTAI Bērnu tiesību aizsardzības
departamenta direktore Evija Rācene

Bērnu tiesību aizsardzības likumā noteikts:

BTAL 11.pants. Bērna tiesības uz izglītību un jaunradi

(1) Valsts nodrošina visiem bērniem vienādas tiesības un iespējas iegūt izglītību atbilstoši katra spējām [..]

(2) Bērnam ir tiesības uz bezmaksas pirmsskolas sagatavošanu, pamata un vidējo izglītību, kā arī arodizglītību.

Bērnam ir pienākums un tiesības mācīties atbilstoši savai fiziskajai un garīgajai attīstībai.

Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija

- Nodrošina bērnu tiesību uzraudzību;
- Saņem un izskata sūdzības/iesniegumus par bērnu tiesību pārkāpumiem;
- Veic bērnu tiesību pārbaudes;
- Organizē un piedalās starpinstitūciju sanāksmēs;
- Nodrošina atbalsta pasākumus un izstrādā metodiskos materiālus;
- Sniedz konsultācijas bērnu tiesību jautājumos;
- Nodrošina diennakts uzticības tālruņa darbību u.c.

Valsts bērnu tiesību
aizsardzības inspekcija

Katru gadu VBTAI Uzticības tālrunī tiek saņemti zvani par mācību grūtībām, par spriedzi, ko izjūt bērni, netiekot līdzī mācību procesam.

2019.gadā – 46 zvani

2020.gadā – 83 zvani

2021.gadā – 132 zvani

2022.gada 1.pusgadā – 112 zvani

Ja bērns mācās pēc sev nepiemērotas mācību programmas, nesaņem atbilstošu palīdzību un atbalstu - netiek sasniegti paredzētie mācību rezultāti/mērķi, pievienojas ar uzvedību saistītas problēmas, ko bieži izraisa trauksme, kas rodas, nespējot apgūt mācību vielu.

Kāpēc bērnam ir svarīga iekļaujošā izglītība?

- pozitīvi ietekmē bērnu ar īpašajām vajadzībām kognitīvo un emocionālo attīstību;
- apgūst dažādas būtiskas prasmes, kas nepieciešamas adaptīvai sociālai funkcionēšanai;
- veicina pozitīvas sociālās saiknes;
- veicina iekļaušanos vienaudžu grupā, kas ir būtisks aspekts sociālajā attīstībā;
- veicina pozitīvu pašvērtējumu u.c.

Valsts bērnu tiesību
aizsardzības inspekcija

Konstatētās problēmas:

- nepietiek darbinieku (gan pedagogu, gan atbalsta komandas);
- nepietiekami materiālie resursi (piem., telpas);
- trūkst emocionālo resursu (pedagogi ir «izdeguši»);
- trūkst pamata zināšanu par bērniem ar grūtībām un to risināšanu, izglītojamo un vecāku motivēšanas metodēm u.c.
- bieža izglītības iestādes darbinieku maiņa;
- vecāku neuzticēšanās izglītības iestādei;

Valsts bērnu tiesību
aizsardzības inspekcija

Konstatētās problēmas:

- trūkst zināšanu par ar profesionālo darbību saistītiem likumiem, vadlīnijām, ētiku;
- trūkst zināšanu par kolēģu profesionālā darba specifiku;
- nevēlēšanās uzņemties atbildību par ziņošanu atbalsta iestādēm;
- trūkst komunikācijas atbalsta komandā, zināšanu par tās izveidi un darbības principiem;
- nevēlēšanās strādāt ar bērniem, kuriem ir grūtības;
- pedagogiem trūkst profesionāla atbalsta (supervīzijas).

VBTAI ieteikumi:

- Turpināt papildināt pedagogu profesionālās zināšanas un prasmes;
- Veidot ciešāku sadarbību ar vecākiem;
- Meklēt atbilstošas pieejas, lai veicinātu bērnu interesi par mācību procesu un informāciju pasniegtu saprotamā un saistošā veidā (neatkarīgi no tā, vai ir speciālā izglītība, vai nē);
- Veicināt pedagogu izpratnes maiņu - nevis «bērns ir problēma», bet «kas skolai jā dara, lai sniegtu nepieciešamo atbalstu bērnam».

Valsts bērnu tiesību
aizsardzības inspekcija

Paldies par uzmanību!